

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre XI](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - X : Quod omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur](#)

Mythologia, Venise, 1567 - X : Quod omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur

Auteurs : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

[Mythologia, Francfort, 1581 - X : Quod omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur](#)

est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre X

[Mythologie, Lyon, 1612 - X : Que tous les preceptes & enseignemens philosophiques s'enseignoient jadis par fables](#)

est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre X

[Mythologie, Paris, 1627 - X \[0\] : Que tous les preceptes de Philosophie s'enseignoient jadis par les Fables](#)

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Document : "Mythologia, Venise, 1567 - X : Quod omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur".

Auteur(s) de la notice : Équipe Mythologia.

Éditeur : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 04/05/2024 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/958>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) ,
Res/4 Ant. 50

Format in-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 289r°-290r°

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière
modification le 28/04/2023

NATALIS COMITIS MYTHOLOGIAE

LIBER DECIMVS.

Quò omnia philosophorum dogmata sub fabulis continebantur.

MANIFESTVM esse ducimus ex iis, quæ hætenus explicata fuerunt Opt. ac Sapientia. CAROLE Rex, omnia priscorum instituta tum ad cognitionem rerum naturalium, tum etiam ad rectorum morum rationem pertinentia, fuisse ab antiquis sub fabulosis integumentis occultata. Verumtamen non inutile fore arbitramur, si paucis complectamur ea, quæ latius in superioribus libris fuerunt contenta: quippe cum ita fuerint implicata dogmata sapientum sub fabulis, ut neque à mediocriter quidem eruditis facile secerni possent. Nam illa, quæ Aristoteles, & ante illum, diuinus Plato, de naturæ opificio tradiderunt, quæque vel Empedocles, vel Parmenides, vel Pythagoras, in medium protulerunt, aliique philosophi, aut quæ de moribus singulorum; illa omnia fuisse patuit antiquarum fabularum artificum dogmata, è quibus tantum quisque hauserit, quantum sui ingenii ferret facultas. Significabant enim, ut dictum est, Mundum à Deo fuisse creatum, eumque consistere ex vniuersa materia; quare vnum esse mundum, ac non plures. Tempus natum esse è cæli motu. Cælos harmoniam musicam, dum mouentur, pro ratione magnitudinis corporum, efficere. Aetheris sempiternam materiam existere. Elementa esse corruptioni & mutationibus obnoxia secundum partes, cum tamen tota moles ita creata sit à Deo, ut esse possit sempiterna. Hæc omnia anima mundi, siue vis diuina, à corruptione præseruat. Terram esse immobilem, cæteraque omnia perpetuis motibus agitari. Elementorum partes inter sese vicissim per calorem ætheris, ac per frigus corrumpi & gigni, omniumque horum frequentiores fieri circa terram mutationes per fabulas inueiebant. Grandines & imbres & fulmina fieri, cæteraque quæ sunt in sublimi, è vaporibus à Sole in sublime elatis. Tum rursus è commissione elementorum & corruptione diuersa gigni animalia, & plantas; quorum omnium autor est sol per moderatum calorem. omnibus animalibus, & è multis principiis compositis, semel esse moriendum, cum omne compositum in sua principia solui denique necesse sit. Deinde ad explicandam naturam plantarum & frugum peruentum est. His esse viles dixerunt temporum vicissitudines; cum per has modo vires resumere, modo vberem fructus proferre solcant. Deinde animantium omnium generatio vel sit è corruptione, vel coniunctione maris & feminæ. Verisq; procreandis & educandis confert cæli elementa: nam ex illa temperie nascitur cupiditas procreandi. Deinde de mutationibus lunæ ac viribus pertra-

D d d d

Attun,

Mythologia

Arunt, cuius humor in plenilunio confert parturientibus, & incremento plantarum, & conseruandis animalibus, quæ nata sunt. Atque eiusdem facultatis autorem & principem solem esse dixerunt, quem idcirco & medicæ artis peritum, & sanitatis ac pestilentia moderatorem putarunt. Nam cum mediocritas, temperiesque caloris, & gradus ac magnitudo per illum fiat, merito hæc facultas illi tributa est. Postea demonstrarunt omnia diuina prouidentia gubernari, nihilque esse quod sine Dei auxilio diutius possit consistere. Solem esse Dei ministrum, per quem omnia fiunt & nascuntur; cum is misceat elementa, è quorum commistionibus nascuntur omnia. Animas hominum esse immortales, quæ, postquam fuerint his corporibus exolutæ, pro suis meritis vel præmia, vel supplicia sortiantur. Deum adesse ubique hominibus quiduis facientibus. Nemini licere clam esse scelerato. Solam innocentiam intrepidas animas mortuorum ad seuerissimorum iudicium præsentiam deducere. Atque ut summam complectar, omnem Dei & Naturæ diligentiam, quæ ad elementa, vel ad corpora ex his composita, vel ad simplex illud ac diuinum vocatum supernum corpus pertineret, per fabulas explicarunt. Atque eadem fabula non minus ad informandos mores conseruebant, cum significarent Deorum cultum & religionem à nemine posse impune negligi. omnia diuinæ prouidentia esse obnoxia, nihilque carere Dei præsentia. Deum sanare humanæ indultitæ. Dæmones Dei nuntios nobis semper consulere, atque recta suggerere consilia. Sapientiam rem esse Deo gratissimam, maximeque à Deo diligi sapientem. omnium scelerum grauissimam esse avaritiam, quæ omnia & humana & diuina iura, cultumque vel ipsius Dei pessundare consuevit; cum nihil sit tam sanctum, quod non avaritia violare soleat. Neminem esse posse avarum, quidem sit vir bonus. omnibus necessariam esse sapientiam, sed principibus hominibus præsertim. Opum eximiam præstantiam neque ulli vtilem esse, neque necessariam: cum breuis sit omnino fruitio illorum, quæ diuturnis laboribus comparaueris. omnem eximiam opulentiam deuitandam, ut infidiis plenam. Iustissimas esse opes, quæ ex agrorum cultu proueniunt. Naturam paucis esse contentam, saturos esse, qui plura quam opus habeant, per aliorum iniurias & assiduos labores sibi parare contendant. Nullam esse opum, honorum, libidinum, rerumque huiusmodi satietatem. Ab omni ambitione abstinendum, cum honores qui vel imperitis, vel immeritis deferuntur, & ipsis, & iis qui detulerunt, aliquando fiant calamitosi. Nihil esse à Deo petendum proprium, nisi quod videatur illi nobis conferre. omnium mortalium statum esse inconstantissimum. Neminem impurum posse Dei vltionem deuitare. Legem esse hominum Reginam. Belluarum esse armis, at hominum ratione disceptare. Nemini scelerato confidere oportere. Principum gratiam nulli impuro esse firmam diutius. Qui semel à recto descuerit, legesque contemnere didicerit, is postea sit ad omne improbitatis genus propensus. Si quis voluptatum imperium semel æquo animo patiat, illum postea variarum belluarum ac ferarum formam induere. Neminem posse satis sibi à voluptatibus cæperare, nisi diuinam opem implorauerit, & ab illa adiuuetur; quare temperans putandus est Dei amicus. opus esse eximia quadam sapientia ubi quis in aliquam turpem cupiditatem inciderit, ut inde pedem retrahere possit. Animæ partes esse duas, hanc rationi parentem, illam minime audiens rationem; oportereque meliorem detetici imperare. omnis probitatis esse funda-

fundamentum religionem; omnemque beneficentiam esse Deo gratam. Vitam mortalium esse quam plurimis difficultatibus circumuentam, è quibus nisi Dei ope nemo satis sapienter se expedire poterit. Filii vel ad probitatem vel improbitatem esse acutissimum calcar domestica maiorum exempla. Ebrietatem corpus, & animum inuilem facere rebus omnibus; multaque indecora immoderatum vini usum sequi solere. Lux vim plurimum obesse rebus omnibus, nisi moderatio illi adhibeatur; superbiamque & pertinaciam & inuidiam debere rationi & recto consilio obtemperare. omnem arrogantiam & temeritatem diuinæ naturæ maxime esse aduersam, quæ tandem à Deo deprimitur. Ambitionem maximè animos mortalium infestare. Mortalium superbia & crudelitate Dei iram concitari. omnibus vitiis annexum esse condignum supplicium neque ullam esse nobilitatem, aut vires, aut diuitias, aut potentiam, quæ possit dignæ poenæ scelatum hominem subtrahere; quippe cum vel debilis fortissimum hominem iniquum saepe profligat. Animas esse immortales, quæ diutissimè possint poenas dare illorum scelerum, quorum perbreuem voluptatem expetiuerint. omnibus esse moriendum, cum somnus nos mortales esse ob quandam mortis similitudinem moneat. omnes post mortem esse iudicandos. Innocentiam esse optimum viaticum omnibus animabus mortuorum ad summi Dei præsentiam. Ita viuendum esse ut recordatio vitæ præteritæ possit nos in morte consolari, ac non terrores iniicere. Tortores fore qui commissæ peccata nos fateri cogant post mortem. omnia peccata vel esse medicabilia, vel minime. Singulis animabus pro magnitudine peccatorum magnitudinem suppliciorum esse paratam. Non esse curandum quid de nobis dicant homines, sed quod æquum esse videatur faciendum; cum nemo prorsus ex omnibus mortalibus omni ex parte irreprehensibilis existat. Ego sanè, cum ista fuerint dogmata sub fabulis antiquorum contenta, illos qui postea philosophi nominati sunt, philosophandi initia ab ipsis fabulis cepisse contenderim: neque aliud fuisse philosophiam, quam fabularum sensa ab inuolucris, exuulisque fabularum explicata. Nam cum ab Aegyptiis vniuersa propè philosophia in Græciam primùm fuisset deportata, quid prohibet illam per fabulas apud Græcos fuisse per manus traditam? Cum enim inuestigare philosophiam à principio Aegyptii sacerdotes priscis illis temporibus cepissent, rerumque sacrarum cognitionem illi niterentur apud se retinere, ne traderetur in vulgus; dederunt operâ ut aliquas notas inuenirent, sub quibus sapientiæ præcepta, & arcana mytheria sacrorum continerentur, quas Hieroglyphicas nominarunt. Sunt enim hæc sacra; ac glypho sculpo. Illud vero admirabile fuit in Græcorum fabulis, quod earum nonnullæ historicam & physicam & ethicam narrationem admittunt, cum aliæ naturalem tantum, aliæ moralem solam contineant. Atque nos in nonnullis omnes hæc explicationes proponemus, in aliis vel moralem tantum, vel naturalem; cum facile esse vnicuique censeamus hæc omnia pro iudicio colligere. atque primùm de Ioue incipiamus.

De Ioue iustitice.

Hic Deus habitus fuit, postquam pulso patre de regno ipse imperium suscepit. quia Reges antiquitus pro Diis colebantur, quod inuenta mul-

Dddd 2 torum